

WO I internetbronnen

Opgesteld door Eric R.J. Wils

Datum document: december 2017

Inleiding

Meer en meer worden gegevens over personen en militaire eenheden verzameld in databases en oorspronkelijke documenten met betrekking tot de Eerste Wereldoorlog gedigitaliseerd die op websites beschikbaar worden gemaakt. In het kader van de 100-jarige herdenking van de oorlog hebben tal van archieven, bibliotheken en oorlogsmusea websites geopend. Maar ook door privépersonen is veel bijeengebracht.

Genealogische organisaties als Ancestry en MyHeritage hebben omvangrijke databases met daarin persoonlijke informatie van militairen maar het opvragen van de gegevens daaruit is niet kosteloos. In dit document worden de mij bekende internetbronnen weergegeven waarbij tevens werd gebruik gemaakt van de digitale bronnen verzameld op de website Archiefzoeker van Eric Hennekam (<http://www.archiefzoeker.nl/?q=Eerste%20Wereldoorlog>).

De verwijzingen naar Amerikaanse, Belgische, Britse, Duitse en Franse bestanden overheersen. Aanvullingen en correcties zijn van harte welkom.

Informatie over de tastbare herinneringen aan de oorlog zoals monumenten, begraafplaatsen, musea of voormalige slagvelden maakt geen onderdeel uit van onderstaande opsomming.

Inhoud

1. Personen (<i>Diversen, Amerikanen, Australiërs, Belgen, Britten, Canadezen, Duitsers, Fransen, Italianen en Oostenrijkers/Hongaren</i>)	p. 2-5
2. Legereenheden (<i>Britse, Duitse, Franse, Oostenrijks/Hongaarse</i>)	p. 5-6
3. Marineschepen	p. 6
4. Documenten (<i>Diversen, België, Britse Rijk, Duitsland, Frankrijk, Verenigde Staten</i>)	p. 6-7
5. Kranten (<i>Amerikaanse, Belgische, Duitse, Franse, Nederlandse</i>)	p. 8-9
6. Dagboeken en memoires	p. 9

Opmerking

Links naar websites kunnen veranderen doordat informatie op websites verwijderd wordt of door andere oorzaken. Mocht een link niet werken, gelieve dan contact op te nemen met eric.wils@planet.nl.

1. Personen

Diversen

Op de website van het 'In Flanders Field Museum' is een database in de maak die te doorzoeken is op namen en plaatsen van in de Westhoek gesneuvelde militairen (Belgen, Britten, Duitsers en Fransen) en ook omgekomen burgers bevat. Alle bekende informatie van een persoon wordt in deze database verzameld.

Website: <https://database.namenlijst.be/publicsearch/#/search>

Gegevens over miljoenen krijgsgevangenen in 1914-1918 zoals bewaard in het archief van het Internationale Rode Kruis zijn gedigitaliseerd.

Website: <https://grandeguerre.icrc.org/>

Op het onderdeel 'Military records' van de genealogie website Ancestry.com staan gegevens van veel Amerikaanse en Britse soldaten. Voor het opvragen van de gegevens moet worden betaald .

Website: <https://search.ancestry.com/search/category.aspx?cat=39>

Amerikanen

Het 'Washington State Archive' heeft de kaarten van de Amerikaanse soldaten gedigitaliseerd. Op het websiteonderdeel 'Veterans Affairs, Department of, World War I Service Statement Cards, 1917-1919' zijn de kaarten op te zoeken.

Website: <https://digitalarchives.wa.gov/Collections/TitleInfo/640>

Gegevens van gesneuvelde Amerikaanse militairen zijn op te zoeken op de website van de 'American Battle Monuments Commission'.

Website: <https://abmc.gov/database-search>

De drie delen van de in 1920 uitgegeven boeken 'Soldiers of the Great War' met de namen en fotootjes van de omgekomen Amerikanen zijn als doorzoekbare pdf-bestanden (30-60 MB) te downloaden van de website 'Family Search'. De rangschikking is per Amerikaanse Staat.

Website:

<https://www.familysearch.org/search/catalog/285556?availability=Family%20History%20Library>

Australiërs

Op de website van 'The Australian War Memorial' zijn gegevens op te vragen van de 'Personal service records: Australian service'.

Website: <https://www.awm.gov.au/research/guide/service-records>

Belgen

Gegevens van Belgische gesneuvelde militairen zijn op te zoeken in het 'Belgian War Dead Register'. De fiches van de gesneuvelde militairen zijn als pdf-bestanden op te vragen.

Website: <http://www.wardeadregister.be/nl>

Guldenboek der vuurkaart. Dit gedigitaliseerde boek bevat gegevens over Belgische militairen die na de wereldoorlog de vuurkaart ontvingen voor tenminste een jaar frontdienst.

Website:

<http://www.tenboome.webruimtehosting.net/guldenboek/Guldenboekprojecttotaal/guldenboekonline.htm>

Belgische vluchtelingen in Nederland

Familiekunde Vlaanderen heeft een database met de namen van ruim 7.000 Belgische vluchtelingen in Nederland. De website geeft tevens verwijzingen naar andere bronnen over Belgische vluchtelingen.

Website: <http://www.familiekunderegioantwerpen.be/index.php?p=vluchtelingen1>

De persoonskaarten van ruim 5.800 Belgische vluchtelingen in en rond Amersfoort zijn op te zoeken op de website Belgen gezocht.

Website: <http://belgengezocht.nl/>

De Zeeuwse archiefdiensten hebben een database gemaakt met daarin gegevens van Belgen die tijdens de Eerste Wereldoorlog in Zeeland hebben verbleven.

Website: <http://www.zeeuwsarchief.nl/actueel/database-belgische-vluchtelingen-online/>

De bevolkingskaarten van de 16.000 Belgische vluchtelingen die in Vluchtoord Uden verbleven zijn digitaal te raadplegen op de website van het Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC).

Website:

https://www.bhic.nl/memorix/genealogy/search?serviceUrl=%2Fgenealogie%2Flayout%2Fdefault%2Ffacet_xml%2Fpersonen%2Ftrefwoord%2Fplaats_all_s%2FUden%2520vluchtoord%2Fstart%2F0%3Ftemplate%3Dxhtml%26apikey%3D0ea60280-55ad-11e2-bcfd-0800200c9a66%26ltr%3Du

Britten

Gegevens van Britse, en tot het Britse Rijk behorende, gesneuvelde militairen zijn te zoeken op de website van de 'Commonwealth War Graves Commission (CWGC)'. Het archief van de CWGC is digitaal beschikbaar gemaakt.

Website: <https://www.cwgc.org/find/find-war-dead>

Website: <http://archive.cwgc.org/>

De genealogische website 'Find my past' geeft een ingang tot de gegevens van alle Britse militairen. De gegevens zijn beschikbaar na registratie. Sommige documenten zijn in het bombardement op Londen in de Tweede Wereldoorlog verloren gegaan.

Website: <http://i.findmypast.com/websites/content/guide/military-records-uk.html>

De website 'The Great War 1914-1918' heeft een onderdeel 'Tracing World War 1 Family History' met verwijzingen naar andere internetbronnen.

Website: <http://www.greatwar.co.uk/research/family-history/tracing-ww1-family-history.htm>

Op de website 'Het Engelse Kamp' staan de namen van de Britse gevangenen in het Engelse Kamp in Leeuwarden.

Website: <http://www.engelsekamp.frl/prisoners-of-war-name-lists/>

Op de website van het Stadsarchief Rotterdam is een database met namen en foto's te raadplegen van ongeveer 1500 Britse soldaten die geïnterneerd waren in het Engelse Kamp in Groningen.

Website: <http://www.navalbrigade.nl/>

Het Britse 'National Archives' in Kew heeft de gegevens van meer dan 15.000 verpleegsters op internet geplaatst die dienden in de Queen Alexandra's Imperial Military Nursing Service, de Queen Alexandra's Imperial Military Nursing Service (Reserve) en de Territorial Force Nursing Service.

Website: <http://www.nationalarchives.gov.uk/documentsonline/nursing.asp>

Canadezen

De website 'Library and Archives Canada' heeft een onderdeel over 'The First World War' inclusief de database 'Personnel Records of the First World War'. De dienstkaarten van de Canadese militairen zijn als fotobestand op te vragen.

Website: <http://www.bac-lac.gc.ca/eng/discover/military-heritage/first-world-war/personnel-records/Pages/personnel-records.aspx>

Duitsers

Als onderdeel van een Duitse genealogiewebsite zijn de Duitse verlieslijsten, zoals gepubliceerd in de periode 1914-1918, gedigitaliseerd.

Website: http://wiki-de.genealogy.net/Verlustlisten_Erster_Weltkrieg/Projekt

Middels de knop 'Suche' komt men in het zoekmenu met de namen en andere gegevens van de personen. Zowel gewonde, vermiste, krijgsgevangene als gesneuvelde militairen staan op de verlieslijsten.

Gegevens van gesneuvelde Duitse militairen zijn op te zoeken op de website van de 'Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorge'.

Website: <http://www.volksbund.de/graebersuche.html>

Op de Duitse website 'Denkmalprojekt' is voor ieder regiment een tabel opgesteld met de gesneuvelden ingedeeld naar de verschillende legeronderdelen (infanterie, cavalerie, artillerie). De verliezen van de marine staan vermeld onder de naam van het schip.

Website: http://denkmalprojekt.org/covers_vl/vl_wk1_index.htm

Een erelijst van de omgekomen Duitse officieren van de medische dienst van het leger is als pdf-bestand te downloaden.

Website: <http://www.rambow.de/download/Ehrenliste-der-Gefallenen.pdf>

Fransen

Op de website 'Mémoire des Hommes', verzorgd door het Franse ministerie van Defensie, zijn de fiches op te zoeken van de 1,3 miljoen Franse gesneuvelden in de database 'Morts pour la France'.

Website:

<http://www.memoiredeshommes.sga.defense.gouv.fr/fr/article.php?larub=3&titre=premiere-guerre-mondiale>

Middels de knop 'Faire une recherche' komt men in het zoekmenu. De fiches zijn als fotobestand op te vragen. Er zijn aparte databases voor 'Personnels de l'aéronautique militaire' en 'Fusillés de la Première Guerre mondiale'.

Als onderdeel van de Franse genealogie website 'FranceGenWeb' zijn gegevens op te zoeken van gesneuvelde Franse soldaten. Medio 2017 omvatte de database ruim 600.000 namen. De website geeft ook links naar andere bronnen.

Website: <http://www.francegenweb.org/b1914-1918/>

De private website 'Le parcours du combattant de la guerre 1914-1918' geeft aan in welke Franse bronnen gezocht kan worden naar informatie over een Franse soldaat.

Website: <http://combattant.14-18.pagesperso-orange.fr/pasapas.html>

De website van de 'Service historique de la Défense' heeft een sectie genaamd 'Instruments de recherche en ligne' met onder meer lijsten van Franse militairen.

Website: <http://www.servicehistorique.sga.defense.gouv.fr/?q=content/les-instruments-de-recherche>

Op de website 'Grand Mémorial' heeft een aantal Franse departementale archieven de fiches van militairen uit hun departementen beschikbaar gesteld. De fiches zijn als fotobestand te downloaden.

<http://www.culture.fr/Genealogie/Grand-Memorial>

Op diverse Franse websites staan links naar de 'Tableau d'Honneur de la Grande Guerre', in de oorlog samengesteld door het Franse blad 'L'Illustration' met de namen en foto's van 16.486 gedecoreerden.

Website: https://wikimonde.com/article/Tableaux_d%27honneur_de_la_Grande_Guerre
(alleen de lijst namen)

Website: http://www.lillustration.com/LE-TABLEAU-D-HONNEUR-de-la-Guerre-1914-1918_a350.html

De Franse website '1 Jour – 1 Poilu' richt zich op het identificeren van de 30.000 poilus die in de loop van de oorlog zijn verdwenen.

Website: <https://www.1jour1poilu.com/poilus-disparus-grande-guerre-index.php>

Italianen

Door het Italiaanse ministerie van Defensie zijn de Italiaanse verliezen zoals vermeld in het 'Albo d'Oro dei Caduti e Dispersi della 1^a Guerra Mondiale' digitaal beschikbaar gemaakt. Het zoekmenu (onderaan de webpagina) beperkt zich tot de naam.

Website: http://www.difesa.it/Il_Ministro/CadutiInGuerra/Pagine/AlbodOro.aspx

Oostenrijkers en Hongaren

Als onderdeel van een genealogiewebsite zijn de Oostenrijks-Hongaarse verlieslijsten, zoals gepubliceerd in de periode 1914-1918, gedigitaliseerd.

Website: http://wiki-de.genealogy.net/Verlustlisten_%C3%96sterreich-Ungarns_1914-1919

2. Legereenheden

Britse

Op de website van 'The National Archive' zijn de 'British Army war diaries 1914-1922' op te zoeken. Dit zijn de primaire bronnen van de legeractiviteiten. Voor het opvragen van de gegevens moet worden betaald.

Website: <http://www.nationalarchives.gov.uk/help-with-your-research/research-guides/british-army-war-diaries-1914-1922/>

'The Long, Long Trail' is de website van de freelance militair historicus Chris Baker met informatie over de Britse eenheden en de slagen die ze uitvochten in de oorlog.

Website: <http://www.longlongtrail.co.uk/>

Duitse

Histories of two hundred and fifty-one divisions of the German Army which participated in the war (1914-1918). Compiled from records of intelligence section of the General Staff, American Expeditionary Forces, at General Headquarters, Chaumont, France, 1919.

Het 760 pagina's tellende boek uit 1920 is doorzoekbaar en te downloaden.

Website: <http://www.archive.org/details/cu31924027835317>

Op de website 'Formationsgeschichte Erster Weltkrieg 1914 – 1918' staan alle eenheden van het Duitse krijgsmacht, inclusief marine en luchtmacht, opgesomd.

http://wiki-de.genealogy.net/Milit%C3%A4r/Formationsgeschichte/Deutschland/Erster_Weltkrieg

Franse

Op de website 'Mémoire des Hommes', verzorgt door het Franse ministerie van Defensie, zijn de journaals van alle Franse eenheden (legers, korpsen, divisies, regimenten en bataljons) digitaal beschikbaar.

Website:

<http://www.memoiredeshommes.sga.defense.gouv.fr/fr/article.php?larub=2&titre=journaux-des-unites-engagees-dans-la-premiere-guerre-mondiale>

Op de private website 'chtimiste.com' staat de geschiedenis van de Franse regimenten in 1914-1918 weergegeven.

Website: <http://chtimiste.com/>

Oostenrijks-Hongaarse

'Die Österreichisch-Ungarische Armee 1914 - 1918' is een private website van Karl Pollak met veel informatie over de Oostenrijks-Hongaarse eenheden, bewapening en commandostructuur.

Website: <http://weltkriege.at/index.htm>

3. Marineschepen

De website 'Navel-history.net' heeft de logboeken van de Royal Navy schepen uit WO I gepubliceerd. Deze logboeken zijn bewerkt tot een meer leesbare vorm door vrijwilligers.

Website: <http://www.naval-history.net/OWShips-LogBooksWW1.htm>

Op de website van het 'Deutschen U-Boot-Museum' te Cuxhaven is een database te doorzoeken op gegevens over de U-boten en de bemanning.

Website: <http://dubm.de/datenbankprojekte/>

Website: <http://uboot-recherche.de/recherche-kaiserliche-marine>

4. Documenten

Diversen

De website 'Europeana 1914-1918' bundelt 'Onbekende verhalen & officiële geschiedenissen van WW1' uit bibliotheken en archieven en stelt die digitaal beschikbaar. Anno 2017 omvat de digitale collectie meer dan 300.000 teksten waaronder talloze kranten uit diverse landen.

Website: <http://www.europeana.eu/portal/nl/collections/world-war-i>

De website 'The World War I Document Archive' is samengesteld door vrijwilligers van de 'World War I Military History List' en bevat vele primaire en secundaire documenten uit diverse landen.

Website: https://wwi.lib.byu.edu/index.php/Main_Page

Op de website van 'The Avalon Project' van de Yale Law School staan diplomatieke documenten en internationale verdragen zoals de oorlogswetten en het verdrag van Versailles.

Website: <http://avalon.law.yale.edu/default.asp>

Website: http://avalon.law.yale.edu/subject_menus/lawwar.asp

België

Samenwerkende archieven in Wallonië hebben documenten digitaal beschikbaar. Het accent ligt op het dagelijkse leven onder de Duitse bezetting.

Website: <http://14-18-wallonie.arch.be/>

Britse Rijk

Er zijn 28 delen gepubliceerd van de 'Military Operations' in de 'History of the Great War Based on Official Documents (British Official History)'.

Website: <http://www.greatwar.co.uk/research/books/ww1-official-history.htm#boh> (alleen het overzicht).

Het eerste deel 'Military operations, France and Belgium, 1914' by Edmonds, J.E. is te downloaden.

Website: <https://archive.org/details/3edmilitaryopera01edmouoft>

De 'Official History of Australia in the War of 1914–1918' is digitaal beschikbaar en als pdf te downloaden van de website van 'The Australian War Memorial'.

Website: <https://www.awm.gov.au/collection/C1416531>

De 'Official History of the Canadian Military in the Great War' is digitaal beschikbaar en als pdf te downloaden van de website van het Canadese ministerie van Defensie.

Website: <http://www.cmp-cpm.forces.gc.ca/dhh-dhp/his/oh-ho/index-eng.asp>

De website 'Library and Archives Canada' heeft een onderdeel over 'The First World War' met tal van gedigitaliseerde documenten over het Canadese Korps.

Website: <http://www.bac-lac.gc.ca/eng/discover/military-heritage/first-world-war/Pages/introduction.aspx>

Duitsland

Het Duitse Bundesarchiv heeft voor de website '100 Jahre Erste Weltkrieg' duizenden documenten gedigitaliseerd die te doorzoeken zijn.

Website: <https://ersterweltkrieg.bundesarchiv.de/digitalisierte-sammlungen.html>

Frankrijk

Op de website '1914-1918: la Grande Guerre vue par la Sénat, procès-verbaux et rapports des commissions' staan de gedigitaliseerde documenten van de Franse senaat.

Website: http://www.senat.fr/histoire/1914_1918/index.html

Verenigde Staten

De digitale collecties van het Amerikaanse 'Library of Congress' bevatten veel materiaal waaronder documenten, foto's en kranten.

Website: <http://www.loc.gov/rr/program/bib/wwi/wwi.html>

5. Kranten

Nationale en regionale bibliotheken digitaliseren kranten en maken die online al dan niet gratis beschikbaar.

Amerikaanse

De beschrijving van de geschiedenis van de Europese oorlog door de New York Times omvat 20 delen gerangschikt naar de oorlogsjaren. Ieder deel omvat zo'n 700 pagina's en werd gedigitaliseerd door de University of Toronto.

1914: Deel 1; 1915: Delen 2-5; 1916: Delen 6-9; 1917: Delen 10-13; 1918: Delen 14-17; 1919-1920: Delen 18-20.

Website: <https://archive.org/details/newyorktimescurr01newyuoft> (deel 1)

Voor de andere delen moet het getal (in rood) worden verhoogd.

De Amerikaanse legerkrant 'The Stars and Stripes', die van 8 februari 1918 tot 13 juni 1919 verscheen, is digitaal beschikbaar op de website van de 'Library of Congress'.

Website: <https://www.loc.gov/collections/stars-and-stripes/about-this-collection/>

Belgische

De V.Z.W. Geschiedkundige Heruitgeverij uit Gent heeft op haar website alle krantenartikelen gecompileerd die handelen over de Eerste Wereldoorlog in België en die tussen 01/08/1914 en 31/12/1918 zijn verschenen in de Nieuwe Rotterdamsche Courant.

Website: <http://www.heruitgeverij.be/kroniek.html#>

De website 'Nieuws van de Grote Oorlog' biedt een database met meer dan 350.000 krantenpagina's. Oorlogskranten, gecensureerde pers en frontblaadjes uit de Eerste Wereldoorlog.

Website: <https://hetarchief.be/>

Het Belgische CEGESOMA, Studie- en Documentatiecentrum Oorlog en Hedendaagse Maatschappij, heeft op haar website zowel de clandestiene pers als de gecensureerde pers in de Grote Oorlog digitaal beschikbaar gemaakt.

Website: <https://warpress.cegesoma.be/nl/node/12> en

<https://warpress.cegesoma.be/nl/node/8938>

De Universiteitsbibliotheek van Leuven heeft 'De legerbode: Belgisch militair tijdschrift' uit 1914-1918 gedigitaliseerd. Er zijn meerdere toegangen gemaakt.

Website: <http://www.flandrica.be/flandrica/items/show/1177#>

Website: <http://www.vlaamse-erfgoedbibliotheek.be/nieuws/2011/10/2084-kuleuven-digitaliseert-14-18-legerbode>

Op de website 'Historische Kranten' zijn de kranten uit de regio Ieper-Poperinge digitaal beschikbaar gemaakt. Daaronder 'The Ypres Times (1921-1936)'.

Website: <http://www.historischekranten.be/>

Duitse

Op de website van de Universiteitsbibliotheek van Heidelberg zijn de 'Feldzeitungen aus dem 1. Weltkrieg' digitaal beschikbaar.

Website: <http://www.ub.uni-heidelberg.de/helios/digi/feldzeitungen.html>

Franse

Op de website Gallica van de 'Bibliothèque nationale de France (BnF)' staan de vele gedigitaliseerde Franse legerkrantjes onder 'Journaux-de-tranchees'.

Website: <http://gallica.bnf.fr/html/und/presse-et-revues/journaux-de-tranchees>

Nederlandse

De Koninklijke Bibliotheek heeft via de dienst Delpher alle Nederlandse kranten gedigitaliseerd tot 1995.

Website: <http://www.delpher.nl/nl/kranten>

6. Dagboeken en memoires

In oorlogsnood. Virginie Lovelings dagboek 1914-1918. Het dagboek is te lezen op de website van de Digitale Bibliotheek van de Nederlandse Letteren (dbnl).

Website: http://www.dbnl.org/tekst/love002oorl01_01/

In oorlogstijd. Het volledige dagboek van de Eerste Wereldoorlog van Stijn Streuvels. Eveneens op de dbnl-website.

Website: http://www.dbnl.org/tekst/stre009inoo02_01/

Het oorlogsdagboek van Douglas Haig bevindt zich in de National Library of Scotland. Alleen de tekst van 11 november 1918 is digitaal beschikbaar gemaakt.

Website: <http://www.nls.uk/collections/manuscripts/collections/military-naval/haig-diary>

Erich Ludendorff, Meine Kriegserinnerungen 1914-1918. Het in 1919 verschenen boek (628 pp) met kaarten werd gedigitaliseerd door de University of California.

Website: <https://archive.org/details/Ludendorff-Erich-Meine-Kriegserinnerungen>

Mémoires de Maréchal Joffre (1910-1917). Het in 1932 uitgegeven boek (508 pp) werd gedigitaliseerd en op de website Gallica van de 'Bibliothèque nationale de France (BnF)' geplaatst.

Website: <http://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k208185j>

Maréchal Foch - Mémoires - Pour servir à l'histoire de la guerre de 1914-1918. De in 1931 uitgegeven boeken staan evenals de memoires van Joffre op de website Gallica.

Website: <http://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k209914h/> (Deel 1).

Website: <http://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k209915w/> (Deel 2)

De dagboeken van C.J.K. van Aalst, president van de Nederlandsche Overzee Trustmaatschappij (NOT), zijn digitaal beschikbaar gemaakt door het Huygens Instituut.

Website: <http://resources.huygens.knaw.nl/dagboekaalst>

Het online bronnenboek 'Cultural Exchange in a Time of Global Conflict' bevat zowel brieven, officiële oorlogspropaganda, dagboeken, muziekfragmenten en visuele bronnen.

Website: <http://sourcebook.cegproject.eu/>